

JÁKI GYULA (1898–1958): SCHOEPF MEREI ÁGOSTON (1804–1858)¹

**Digitalizálták a Magyar Tudománytörténeti Intézet és a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár munkatársai, Gazda István vezetésével
Közreműködött: Kapronczay Károly és Szállási Árpád**

1858. március 14-én, a negyvennyolcas pesti események tízéves évfordulójának előestéjén Manchester lakosainak nagy tömege csendes gyászmenetben kísérte a temetőbe azt az egyszerű koporsót, amelyen igénytelen felírás jelezte, hogy a messze idegenben elhalt, nagy magyar orvos, Schoepf Merei Ágost tetemét hordozza. A lakosság minden rétege képviselve volt a koporsót kísérők soraiban és a gazdag polgárok, a tekintélyes kereskedők, az orvosok, a tudomány képviselői, a szegény munkások, a fáradt dolgozók a város nagy halottjaként gyászolták.

A hazájától távol, száműzetésben élő és az idegenben 1858. március 12-én meghalt Schoepf Merei Ágost a magyar gyermekgyógyászat megalapítója volt. 1804. szeptember 25-én született Győrött. Tanulóévei alatt sokat járt külföldön és főképpen Olaszországban tanult.

1837-ben Pesten orthopédiai intézetet létesített, ezt azonban az 1838. évi nagy árvíz elpusztította. Ő alapította azután az első magyar gyermekkórházat 1839-ben Pesten, amely sorrendben a negyedik volt Európában és a „Stefánia Gyermekkórház” őse. Schoepf Merei vezette be nálunk a kopogtatás és hallgatóság vizsgálati módszerét és erről, e téren szerzett tapasztalatairól 1842-ben – három évvel Skoda munkájának megjelenése után – terjedelmes tanulmánya jelent meg. Ő honosította meg a kórtörténet vezetését, ő alkalmazta először az éteraltatást a gyermekgyógyászatban, ő végezett először Magyarországon torokgyíkos gyermekeken légcsőmetszést. Tekintetbe vette már a kórbonctani elváltozásokat is. Ő írta az első magyar gyermekgyógyászati tankönyvet, mely 1847-ben jelent meg. Bókay János sen. 1847-ben Schoepf Merei tanítványaként kezdte meg pályafutását. A pesti egyetemen 1836-ban az orvostörténelem rk. tanárává nevezték ki és 1844-ig töltötte be e tanszéket.

1848-ban a nemzeti hadseregbe lépett és végigküzdötte a szabadságharcot. A világsi fegyverletétel után Kossuth Lajossal együtt menekült Törökországba. Onnan angol barátai meghívására Angliába utazott és Manchesterben telepedett le. Barátjával, Whiteheaddel a szülészeti magántanárával a Pesti Kisdud Kórház mintájára gyermekkórházat alapított és majdnem 8 évig fejtett ott ki kiváló szakmunkálkodást. Nagy megbecsülést szerzett magának. Halálakor a Medical Times hosszú búcsúztatóban méltatta érdemeit.

A magyar gyermekorvosi iskola megalapítójának, a bujdosó, hontalan, magyar szabadságharcos nagy orvosnak hamvai ott porladnak idegen földben a manchesteri temetőben.

¹ Forrás: Jáki Gyula: Megemlékezés Schoepf-Merei Ágostról. = Orvosok Lapja, 1948. p. 412.